

בית-משפט השלום בתל-אביב-יפו

4 ביוני, 2007

ת"ק 10153-06 פלד נ' חברה לניהול של
דיזינגוף סנטר בע"מ

לפני כבוד השופטת יעל אילני

התובע נ' עם פלד

נגד

הנתבעת חברה לניהול של דיזינגוף סנטר בע"מ

נוכחים: התובע - בעצמו

מטעם הנתבעת: מר רפי פינקלשטיין

פרוטוקול

התובע:

אני מציג תשלומים שצילמתי לפני שבועיים, אשר הגשתי לתיק בית-המשפט.

נציג הנתבעת:

לא קיבלתי את התמונות. מה הקשר של התמונות לתביעה, אני לא מבין. אין עליהן תאריך שיוורה מתי צולמו.

התובע, לאחר שהוזהר כחוק:

אני לקוח קבוע ב'סנטר', הן משום שיש במקום עסקים שאין להם למתחרים בתחומם בשכונה, הן משום שרכשתי מינוי לחדר-כושר שנמצא במרתף הבניין. רכשתי את המינוי משום שהובטח לי מהחברה שמוכרת אותו שבמקום לא מעשנים.

במקביל, ניגשתי אל הנתבעת וניסיתי להבין ולעזור לה להפעיל את החוק:

השילוט במקום לא עמד בתנאי החוק, במובן של ביזור. בקניון צריך שייתלה שלט כל 30 מטר. במקום שצילמתי אין שלט בטווח של חמישים מטר לכל כיוון. כך היה לפני שבועיים. לפני כן זה היה אפילו יותר גרוע. לאחר הגשת התביעה הוסיפו שילוט, אבל גם הוא לא עמד בתנאים. כך, למשל, השילוט בכניסה, אותו תלו בגובה של שלושה מטרים, שצריך להרים את הראש כדי לראות, בניגוד להוראות החוק.

אני חייב לציין שאחרי שפניתי בעבר בטלפון והפנו אותי ממשרד למשרד, בסופו של דבר כיתתי רגליים למשרד מנהל הנתבעת, בלי לקבוע פגישה. המתנתי שיתפנה אליי, והוא התפנה אליי. הראיתי לו את סעיף 8 לחוק, שמדובר על סמכותם לאכוף את החוק. הוא לא היה מודע לסעיף בחוק, הודה לי על שהפניתי את תשומת-לבו. הוא הבטיח לי שמאז והלאה ב'דיזינגוף סנטר' לא יעשנו. יצאתי משם מעודד.

עברו חודשיים, והמצב לא השתנה. את השומר המעשן צילמתי בסמוך לכניסה למכון הכושר, בתוך מתחם ה'סנטר'. כל פניותי לעובדי הנתבעת נענו בתשובה שאין להם מה לעשות. בסופו של דבר, תשעה חודשים אחרי הפנייה, אחרי שכלו כל הקצים ונגמרו כל האמצעים האחרים, הגשתי את התביעה הזאת. אני נחשפתי, בתור לקוח של ה'סנטר', לעשן סיגריות. הואיל ואני סובל מאלרגיה, הדבר גורם לי נזלת, לצריבה בעיניים ולסבל. למותר לציין ש'דיזינגוף סנטר', שבתוכו עסקים והוא מקום עבודה של אנשים רבים, בעצם עבר על החוק עוד לפני שתוקנו התקנות החדשות, ועוד לפני זה – על החוק של איסור שעישון במקומות עבודה.

נציג הנתבעת:

לפני הכול, אצהיר ואומר שאני, באופן אישי, מזדהה מאוד עם המאבק במה שמוגדר "עישון כפוי", ואני בעצמי פועל נגד התופעה בכל מקום שאני מגיע אליו. ההבדלים ביני ובין התובע הם שאני יודע מה נעשה ב'דיזינגוף סנטר' על מנת לאכוף את החוק.

אני קורא את כתב התביעה, ולא מבין על מה התביעה. אין פה שום הוכחה לנזק. הוא תובע שם סכומים שאין להם בסיס. הוא לא יכול להצביע על כך שמשוהו מהדברים האלה נגרם ב'דיזינגוף סנטר'. הוא זורק סכומים יפים שבסופו של דבר מסתכמים בגובה תקרת הסמכות שביט-משפט זה מאפשר לתבוע.

נתחיל מהעובדה שחברת 'שייפ' הבטיחה לתובע הבטחות, והעניין שייך להם. אנחנו לא הבטחנו לו דבר, ועליו להתמודד מולם, לא מולנו.

אנחנו עומדים בכל דרישות החוק, כמו שהחוק מחייב, כלשונו, ואפילו מעבר לזה: אנחנו השקענו והוצאנו כספים כדי ליצור חדרי עישון תקינים ב'דיזינגוף סנטר', ויש עוד שאמורים להיבנות בעתיד. כל חדר עישון כזה, עלותו כ-40 אלף שקלים.

דבר נוסף בשיתוף עם עיריית תל-אביב, הוצאנו מנשר שאני מציג כעת בית-המשפט, אותו אנחנו מחלקים לאנשים שעוברים על החוק. המנשר הזה לפחות שלושה חודשים קיים.

אנחנו פועלים מול הרשויות ויש לנו התכתבויות מול הרשויות – הרשויות, מבחינתנו, הן עיריית תל-אביב ומשרד הבריאות, ואנחנו מבקשים את עזרתם ואת אכיפתם את החוק למניעת עישון. כמו-כן, אנחנו באופן תדיר מוציאים מכתבים לבעלי העסק ומתזכרים אותם מה חובתם בנושא זה.

שילוט קיים על-פי החוק, לפי עיריית תל-אביב שבאה ובדקה זאת. אני לא יודע אם יש שלט אחת, לשלושים מטר. לא מדדתי.

אני, בכלל, רואה את התביעה הזאת כתביעה קנטרנית, שהיא חלק ממסע אישי של התובע או כנגד 'דיזינגוף סנטר', או כדי לפאר את שמו, או שניהם יחד, ולראיה, מיד לאחר שהגיש את התביעה, באורח פלא, הודלף לעיתונות דבר הגשתה, כולל שמו של התובע. זה תפש כותרות.

יכול להיות שמגבלות החוק לא מספקות את התובע, והוא רוצה שאפעל מעבר לחוק. אני פועל מעבר לחוק. ואת כל זה אני אומר אף-על-פי שהתובע עדיין לא הוכיח שנגרם לו נזק. גם חוות-הדעת הרפואית שהוא מצטרף – אפשר לראות שהיא על ביקור חוזר מתאריך מאוחר.

התובע:

לגבי מאפשרות שמוצבות כל ארבעה מטרים ב'סנטר' – הן בגדר עידוד עישון של מבקשים. אני מציג סקר של האגודה למלחמה בסרטן, בו יש הסכמה לגבי הטענה שברגע שמוצבת מאפרה במקום, דומה הדבר להצהרה שמותר לעשן במקום.

הטענות שהנתבעת עושה משהו – גם אם הם עושים משהו, הם עושים זאת חודשים רבים אחרי שהגשתי את התביעה, והדבר נעשה רק אחרי שהופעלה חרב הסנקציה המשפטית. אשר לנזק – אני מפנה לפסק-הדין שנתן בית-המשפט העליון. מבחינתי, עישון כפוי עונה לכל הגדרות חוק העונשין של תקיפה גופנית.

אשר למנשר – נציג הנתבעת בכוונה אמר שהוא קיים שלושה חודשים. עד היום לא שמעתי על דבר כזה, ואף אחד לא סיפר על דבר כזה. את המסמך הזה הם יצרו, לדעתי, רק כדי להראות שהם עושים משהו, בתור חלק מכתב ההגנה, כדי להפגין מראית-עין של כביכול אכפתיות בנושא.

נציג הנתבעת:

המאפרות מיועדות כדי לכבות את הסיגריות. אם אין מאפרה, זורקים את הסיגריה לפח, וזה גורם שריפה. אנחנו 'דיזינגוף סנטר', והנושא של שריפות הוא נושא רגיש. בעניין המנשר – אני יכול להראות תכתובות עם עיריית תל-אביב, בה זו כותבת לי שהיא לא שולחת פקחים למקום בגלל מחסור בכח-אדם. אני מציג את מכתבה של העיריה מיום 26.02.07.

פסק דין

התובע טוען שהנתבעת הפרה את הוראות חוק הגבלת העישון במקומות ציבוריים. הוא תובע פיצוי בגין הפרתו ובגין הנזק שנגרם לו כתוצאה מכך. הנתבעת היא המחזיקה של קניון 'דיזינגוף סנטר', ולטענתה, היא מילאה, וממלאה, אחר הוראות החוק, כלשונו, ואף פועלת מעבר לנדרש על-פי החוק לאכוף את הוראותיו ואת איסור העישון בתחומי הקניון.

שמעתי את הצדדים ועיינתי בכתבי הטענות שהגישו, על נספחיהם, והגעתי למסקנה שהוכחה טענת התובע שהנתבעת לא מילאה אחר הוראות החוק והתקנות, מהנימוקים שיפורטו להלן:

התובע העיד שבתחומי הקניון מוצבים שלטים האוסרים את העישון, אך מספרם, הגובה בו הם תלויים – כולם או חלקם – והמרחק ביניהם אינם עונים על דרישות החוק והתקנות שתוקנו על-פיו. על-פי הוראות החוק, חייבת הנתבעת להציב שילוט מתאים בכל כניסה לתחומי הקניון וכן שלט אחד לכל 30 מטר אורך קיר (כולל חלונות-ראווה). התובע העיד על כך שלא הוצב שילוט על-פי ההוראות האמורות, והוא אף צילם באחת מקומות הקניון צילום שניתן ללמוד ממנו על אי-הצבת שלט אחת לשלושים מטרים. נציג הנתבעת שהתייצב לדיון השיב לשאלתי שאינו יודע מה המרחק בין שלט אחד למשנהו. המסקנה העולה מן האמור, בהתחשב בהימנעות הנתבעת מהצגת ראיות סותרות בעניין זה, היא שהתובע הוכיח את הפרת הנתבעת בכל הקשור לשילוט.

אשר לטענות בדבר הפיקוח שעל הנתבעת לקיים על מנת לאכוף את הוראות החוק – קיימת מחלוקת, וקיים ויכוח, סביב השאלה עד כמה ניתן לחייב את מחזיק המקום הציבורי להפעיל סדרנים או מפקחים מטעמו על מנת לאכוף את האיסור, ומה עליו לעשות עם מבקשים הבוחרים לעשן בתחומי הקניון. אינני נדרשת להכריע בשאלה זו, שכן לדעתי, הנתבעת פעלה בניגוד לרוח החוק בשני היבטים: האחד, בהציבה מאפרות ברחבי הקניון. אין ספק שמדובר בשדר הפוך מזה המשודר בשלטי איסור העישון. גם אם לטענת הנתבעת, יש להציב את המאפרות על מנת שהמבקרים יוכלו להניח בהן את הסיגריות שכיבו, עליה להציב בכניסות לקניון, לכל היותר, אך לא בשטחים הציבוריים שבתוכו. ההיבט השני הוא העובדה שעובדים מטעם הנתבעת, גם אם אלה מועסקים באמצעות קבלנים חיצוניים, נוהגים לעשן בתחומי הקניון, אין ספק שבכל הקשור לאכיפת איסור העישון, מצויים בידי הנתבעת כל האמצעים לאסור את העישון על מי מעובדיה ועובדי קבלניה, ובמיוחד אלה המוצבים כאנשי ביטחון או שומרים. העובדה שעובדים כאלה צולמו מספר פעמים בידי התובע כשהם מעשנים ברחבי הקניון מובילה למסקנה שהנתבעת לא עשתה די על מנת לאכוף את האיסור. אין ספק שהעובדה שעובדים המזוהים עם הנתבעת מעשנים בתחומי הקניון משדרת שדר הפוך מרוח החוק למבקרים בו.

מנימוקים אלה, אני קובעת שהוכח שהנתבעת הפרה את החובות המוטלות עליה לפי חוק הגבלת העישון במקומות ציבוריים.

אציין, שהדברים נכונים לתקופה אליה מתייחסת התובענה שבפניי. נראה שמאז הגשת התביעה, וככל הנראה, בעקבות פעולות נוספות בהן נקטו התובע או שכמותו, הוסיפה הנתבעת פעולות לאכיפת האיסור – וטוב שכך. ואולם, כאמור, תביעה זו שלפניי עוסקת בתקופה שקדמה לפעולות אלה.

אשר לנזק – אני מקבלת את עדות התובע, אשר נתמכה במסמכים הרפואיים שהגיש, על כך שנגרם לו סבל שניתן לראותו כסבל גופני בעקבות חשיפתו לעשן הסיגריות. די בכך כדי לחייב את הנתבעת לפצותו על נזק זה. בנוסף, נראה שהוכח, ברמת ההסתברות הנדרשת, כתוצאה מחשיפה לעשן הסיגריות נגרם נזק מצטבר לגוף האדם, גם אם לא ניתן לכמתו או להעריכו במדויק.

אשר-על-כן, לאחר שבחנתי את המסמכים הרפואיים שצירף התובע, אני מחייבת את הנתבעת לשלם לתובע פיצוי בסך 4,000 ₪, וכן הוצאות משפט, בסך 500 ₪. הסכום הכולל ישא הפרשי הצמדה וריבית, כחוק, מהיום ועד למועד התשלום המלא בפועל. ביצוע התשלום – בתוך 21 יום מהיום.

בקשת רשות ערעור לבית-המשפט המחוזי – בתוך 15 יום מהיום.

ניתן והודע היום, י"ח בסיון, תשס"ז (4 ביוני, 2007), במעמד הצדדים.

יעל אילני, שופטת